

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра гуманітарних дисциплін

Турчак О.В., Труба Р.І.

Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з курсу

«ОСНОВИ ПРАВА»

для студентів першого курсу денної та заочної форм навчання за спеціальностями:

014.11 Середня освіта «Фізична культура»,

017 Фізична культура і спорт (напрямок підготовки (фізичне виховання різних груп населення))

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

«31» серпня 2022 р. протокол № 1

Завідувач кафедри, професор _____ О.Полянський

ЛЬВІВ- 2022

Мета: формування теоретичних знань та вироблення навичок, щодо практичного застосування норм права, формування у студентів високої правосвідомості та підвищення правової культури, вироблення навичок необхідних для аналізу правових норм та їх застосування на практиці, а також недопущення правового нігілізму.

Завдання:

- засвоєння теоретичного матеріалу;
- розгляд і вирішення студентами практичних ситуацій, що виникають в сфері правовідносин;
- підготовка студентами проектів правових документів
- визначення сутності правової системи сучасної України,
- ознайомлення студентів з основними галузями права.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен розуміти сутність правових та політичних процесів, які відбуваються у державі, освоїти базову юридичну термінологію, яка застосовується на практиці, а також знати зміст основних положень нормативно – правових актів та інших джерел права, знати структуру, компетенцію, правовий статус законодавчої, виконавчої та судової гілок влади, набути базових знань з основних галузей права.

Теми семінарських занять

- 1. Держава: поняття, ознаки і функції. Типи та форми держави. (4год.)**
 - 2 . Поняття та сутність права. Форми (джерела) права. (2год.)**
 - 3. Правові відносини. Правомірна поведінка. Правопорушення та юридична відповідальність. (2 год.)**
 - 4. Основи конституційного права України. (2год.)**
 - 5. Основи цивільного права України. (2год.)**
 - 6. Основи трудового права України. (2год.)**
 - 7. Основи кримінального права України. (2год.)**
- Всього 16 год**

Тема 1. Держава: поняття, ознаки і функції. Типи та форми держави.

Семінарське заняття (4 год.)

1. Поняття і ознаки держави.
2. Основні теорії походження держави.
3. Державна влада, функції держави.
4. Типологія держав.
5. Форма держави: поняття та структура.

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте форму держави сучасної України.
- Яку форму правління Ви вважаєте найдоцільнішою?
- Дайте характеристику теоріям походження держави.
- Що таке держава? Розкрийте її ознаки.
- Розкрийте зміст поняття «форма держави».
- Які види державного (політичного) режиму вам відомі?
- Розкрийте зміст поняття «громадянське суспільство», його ознаки.
- Дайте визначення поняття «правова держава», назвіть основні ознаки правової держави.

Тема 2. Поняття та сутність права. Форми (джерела) права.

Семінарське заняття (2 год.)

1. Поняття, принципи та функції права.
2. Поняття, ознаки та структура норми права.
3. Форми (джерела) права.
4. Система права.

Питання для самоконтролю

- Які ви знаєте галузі права України?
- Назвіть основні ознаки норми права.
- Розкрийте суть ознак права.
- Сутність права.
- Основні принципи права.
- Розкрийте суть загальносоціальних та спеціально-юридичних функцій право.
- Класифікація норм права.
- Розкрийте поняття структури норми права.
- Основні форми права.
- Система права України.

Тема 3. Правові відносини. Правомірна поведінка. Правопорушення та юридична відповідальність.

Семінарське заняття (2 год.)

1. Поняття види та склад правовідносин. Юридичні факти.
2. Правова та правомірна поведінка.
3. Поняття, види і причини правопорушень.
4. Юридична відповідальність: поняття, види та мета.

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте склад правовідносин.
- Види юридичних фактів.
- Класифікація правомірної поведінки
- Види юридичної відповідальності.

Тема 4. Основи конституційного права України.

Семінарське заняття (2 год.)

1. Поняття конституційного права України. Засади конституційного ладу України.
2. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Виборче право. Референдум.
3. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина Громадянство України.
4. Територіальний устрій. Система органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні.

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте основні положення Конституції України.
- Назвіть форми здійснення народовладдя?
- Охарактеризуйте конституційні принципи правового статусу громадян України?
- Сформулюйте підстави набуття громадянства України?
- Охарактеризуйте особисті(громадянські) права та свободи громадян України?
- Охарактеризуйте політичні права та свободи громадян України?
- Охарактеризуйте соціальні, економічні та культурні права та свободи громадян України?
- Які принципи виборчого права закріплено у Конституції України?
- Які види виборчих систем ви знаєте?
- Визначте основні завдання законодавчої влади?
- Охарактеризуйте правовий статус і компетенцію Верховної Ради України?
- Що таке місцеве самоврядування і яка його роль у державі?

- Які Ви знаєте органи самоорганізації населення?

Тема 5. Основи цивільного права України.

Семінарське заняття (2 год.)

1. Поняття та система цивільного права.
2. Цивільно-правові відносини та їх елементи. Об'єкти цивільних прав.
3. Правочини в цивільному праві.
4. Зобов'язання в цивільному праві.

Питання для самоконтролю

- Право власності та його конституційний захист.
- Цивільно-правові відносини.
- Цивільний кодекс України. Джерела цивільного законодавства України.
- Цивільна дієздатність і правоздатність.
- Поняття спадщини та спадкування.
- Вимоги до заповіту.
- Особливості спадкування за законом. Порядок прийняття спадщини.

Тема 6. Основи трудового права України.

Семінарське заняття (2 год.)

1. Поняття та система трудового права, його джерела та суб'єкти.
2. Трудовий договір.
3. Робочий час і час відпочинку.
4. Підстави припинення трудового договору.
5. Поняття та види трудових спорів.

Питання для самоконтролю

- Які гарантії встановлені Конституцією України у сфері реалізації громадянами України права на працю і права на відпочинок?
- Які загальні підстави для розірвання трудового договору встановленні законом? У яких випадках працівник може бути звільнений з роботи за ініціативою роботодавця?

- Які гарантії встановлені законом для неповнолітніх працівників?
- У якому порядку розглядаються індивідуальні трудові спори? Що таке страйк?

Тема 7. Основи кримінального права України.

Семінарське заняття (2 год.)

1. Кримінальне право України, його предмет, завдання та функції.
2. Кримінальна відповідальність та її підстави.
3. Поняття злочину, його ознаки та склад. Співучасть у злочині.
4. Обставини, що виключають злочинність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності.
5. Покарання та його види.

Питання для самоконтролю

- Назвіть ознаки, що характеризують наявність злочину.
- Що таке «склад злочину»?
- Які стадії злочину Ви знаєте?
- Які є види кримінального покарання?
- Перерахуйте обставини, що пом'якшують покарання.
- Назвіть злочини, за вчинення яких кримінальна відповідальність настає з 14 років.
- Назвіть обставини, які пом'якшують кримінальну відповідальність.
- Назвіть підстави звільнення від кримінальної відповідальності.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

З КУРСУ «ОСНОВИ ПРАВА»

1. Характеристика злочинів проти основ національної безпеки: поняття і види.
2. Статус людини і громадянина як інститут конституційного права
3. Трудовий контракт: особливості та порядок укладання.
4. Охорона праці жінок згідно трудового законодавства.
5. Відповідальність роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.
6. Особливості праці жінок.
7. Захист прав неповнолітніх у сфері трудових відносин.

8. Особливості кримінальної відповідальності й покарання неповнолітніх.

9. Стадії вчинення злочину: поняття та види.

10. Звільнення осіб від кримінальної відповідальності.

11. Майнові права неповнолітніх.

12. Спадкування за заповітом: форми та особливості укладення.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційна сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
2. Офіційна сторінка Президента України: www.president.gov.ua
3. Офіційна сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Рекомендована література

1. Адміністративне право : альбом схем : навчальний посібник / [укладачі : Ю.П. Битяк ... [та ін.]. - Харків : Право, 2014. – 151 с.
2. Бурбика М. Адміністративне право : навч. посіб. / М.М. Бурбика [та ін.]. – Суми, 2015. – 357 с.
3. Іншин М. Трудове право України : підр./ М.І. Іншин, В.І. Щербина. – Харків : Діса плюс, 2014. – 499 с
4. Каткова Т. Теорія держави і права : навчальний посібник у визначеннях і таблицях / Т.Г. Каткова. - Харків : Право, 2014. – 94, [1] с.
5. Кармаліта М. Теорія держави : навч. посіб. / М.В. Кармаліта, А.В. Старостюк.– Ірпінь : ВЦ НУДПСУ, 2013. – 151 с.
6. Кельман М.С., Мурашин О.Г. Загальна теорія держави та права. – Київ, 2006. – 477с.
7. Кримінальне право України : загальна частина : навч. посіб. / [В.М. Трубников ... [та ін.] ; за загальною редакцією В.М. Трубникові. – Харків, 2015. - 442, [1] с.
8. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навчальний посібник / [О.М. Литвинов ... [та ін.] ; Міністерство внутрішніх справ України, Харківський національний університет внутрішніх справ. - Харків : НікаНова, 2015. - 400 с.
9. Крусян А. Конституційне право України : навчально-методичний посібник / А.Р. Крусян. - Одеса : Фенікс, 2015. - 134, [3] с.
10. Мельник К. Трудове право України : підручник / К.Ю. Мельник. - Харків : Діса плюс, 2014. - 479 с.
11. Остапенко Л. Трудове право : навчально-методичний посібник / Л.О. Остапенко, І.М. Паньонко, С.Л. Дембіцька. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. - 154 с.
12. Пилипчатіна Л. Правознавство : фундаментальні поняття та положення, словник термінів /Л.М. Пилипчатіна ; [відповідальний редактор О.В. Соколова]. – Харків, 2013. – 223 с.

13. Поліщук М. Правознавство : навч. посіб. для студентів неюрид. спеціальностей вищих навчальних закладів / М.С. Поліщук, М.І. Логвиненко. - Харків : Право, 2014. - 106, [1] с.
14. Рабинович П. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник / П.М. Рабинович. - Львів : Край, 2008. - 221 с.
15. Теорія держави і права : підруч. / за ред. О.В. Петришина ; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2014. – 366, [1] с.
16. Турчак О.В. та ін. Основи права для військовослужбовців. Навчальний посібник. 2018. Львів: Левада. 380с.
17. Цивільне право України : навч.посіб. / [С.І. Сприндис ... [та ін.]]. – Харків : Друкарня Мадрид, 2014. – 433 с.
18. Цивільне право України : навч. посіб. / [С.П. Рабинович ... [та ін.] ; за редакцією Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера]. - Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. - 467 с.